

DUNAKANYAR

vízitúra kisokos

kezdő
túrázóknak

A kiadvány a Duna-
Régió Vízturisztikai
Szövetség Együtt A
Vízen programjának
támogatására készült,
célja a vízitúrázás
népszerűsítése és a
magyar vízi kultúra
életben tartása.

I. rész

Szob (1707 fkm.)

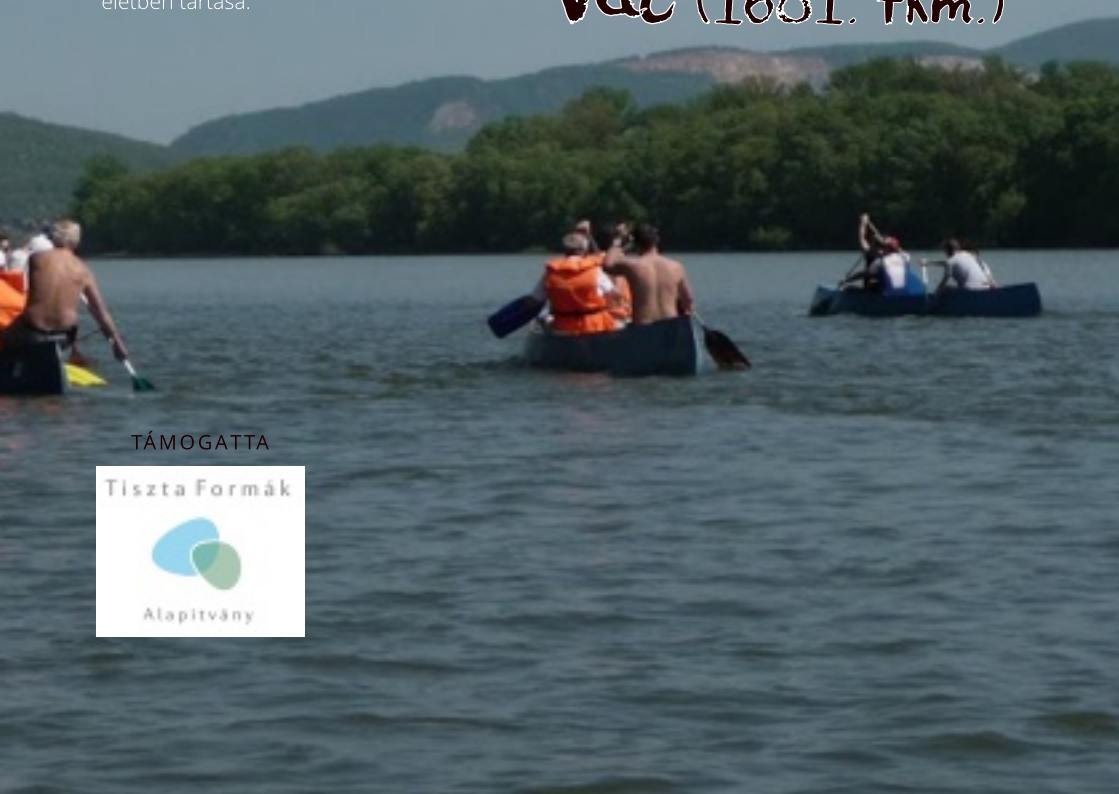
Vác (1681. fkm.)

TÁMOGATTA

Tiszta Formák

Alapítvány

Kedves Vízitúrázó Olvasó!

Remélem, hogy ezzel a kiadvánnyal segíteni tudok Neked abban, hogy kedvet kapj a kiadvány témájául szolgáló váci Duna-ágon való vízitúrázáshoz, mindezek mellett ez a néhány oldal felhívja a figyelmet a vízterület sajátosságára, szépségére és kiemelkedően jó vízitúrás lehetőségeire. Rendhagyó módon készül ez a kiadvány, a folyásirányt figyelembe véve völgymenetben követik majd egymást az érdekességek, így reményeim szerint akár vízen forgatva is logikus és gyakorlatias „túravezetője” lehet a vízitúrázóknak. Köszönet illeti a kiadvány fő támogatóját, a Tiszta Formák Alapítványt és segítőimet, akik számtalan plusz hasznos információval láttak el a vízterületet illetően. Végezetül olvassátok Pepe kapitány barátom rövid vízi-meséjét !

Sátrát versz, bontasz, pakolsz ősi rend szerint kenudba.

A Hajnál figyel!

*Elindulsz a folyón és már nem vagy egyedül. Barátok, szerelmek vesznek körül.
És az idő sodrában pokrócban bugyolált gyermekedet rejti hajód. A Nap már
delelőre áll!*

Fiadat, lányodat tanítod a Természet hangjára.

Távak, Folyók, Patakok, Csermelyek csendjében halad rágtató időd.

A Természetben élés megtanít a tisztességre. A Víz hatalma, a Víz tiszteletére

A körbererő Gyermek kacsagása pedig az Élet szépségére.

Nyugodj meg, nem éltél hiába!

*Sokan eveznek utánad, becsülettel, tisztességgel szelik tovább a Folyó Hábjaikat,
ősi rend szerint.*

Jó Szelet! Jó vizet Kíván! Pepe kapitány

írta: Perekhazy Pál Adorján - a leányfalui Vadkacsa Egyesület Elnöke

A kiadványt írta, szerkesztette: Klemencz Henrik

Készült saját bejárások és fotók segítségével, a DR-VTSZ támogatására 2018-ban.

JOGVÉDELEM: CC-BY, CC-NC, CC-ND, CC-SA

MI A VÍZITÚRA?

A vízitúrázás egy olyan pihentető, ám mégis aktív kikapcsolódási, sportolási és nyaralási „tevékenység”, mely során valamilyen – általában emberi erővel hajtott vízi járművel – álló vagy folyóvizeken kirándulunk, túrázunk és egyben sportolunk is. A vízparti környezet, az egyszerűen elsajátítható túrahajóban (legyen ez kenu, kajak, evezős hajó, SUP* vagy akár horgászcsónak) evezés szépsége és sportértéke különleges értékekkel ruházza fel a vízitúrázást.

Hazánkban számtalan különböző típusú, nehézségű, földrajzi elhelyezkedésű vízterületen tehetünk vízitúrát, ezért ez a kikapcsolódási forma akár évtizedeken keresztül is izgalmas, új és változatos tevékenysége lehet bárkinek.

A 70-es, 80-as években ennek a kikapcsolódási formának óriási, mondhatni nemzeti hagyománya volt, sok iskolai kirándulás és diáktábor fő célja volt a vízitúrázás, 7-10 személyes kenukkal, ennél is nagyobb őrsi csónakokkal és persze kenukkal, kajakokkal járták a vizeinket a fiatalok és idősebbek kísérőik. Vízitúrázás szempontból kultikus vízterületeken (*Felső-Tisza, Római-part, Rába, Mosoni-Duna* és sorolhatnánk) túrázó családok ezrei, iskolai csoportok és munkahelyi közösségek számolatlanul lapátolták maguk mögé a kilométereket. A 90-es évek végére a vízitúrázás népszerűsége megcsappant, ám az elmúlt pár évben ismét egyre népszerűbb kikapcsolódási forma. Hazánk a világ egyik legsikeresebb vízi-sportoló nemzete, ez nagyban köszönhető a gyermek és fiatalkori vízitúrázás szeretetének.

Számtalan vízitúra csoportosítás létezik, ám a (jellemzően több napos) vízitúrákat kényelmi szempontól két nagyon fontos típusra lehet osztani: **csillagtúra** és **szálláshely változtatós** túra. Az előbbinél a szállásunk egy helyen van több napon keresztül, onnan

*SUP(Stand Up Paddle): egyre divatosabb vízi eszköz, állva eveznek egy erre kialakított deszkán.

túrázik a csoport más-más irányba, de minden napi túra végén visszatérve az indulási pontra. Ez *kifejezetten kényelmes és kezdőbarát* túratípus, az egész túra alatt elég egyszer felállítani és lebontani a sátrat, vagy elfoglalni a szállásunkat. (persze ez az előny akkor mutatkozik meg leginkább, ha sátor a szállásunk). Hátránya, hogy nehezebb olyan vízterületet találni, ahol ez lehetséges (leginkább tavak, nagyon lassú folyású folyók és a Szigetközi-mellékágrendszer, hiszen ennél a típusnál oda-vissza kell evezni)

Azoknál a túráknál, ahol szálláshelyet változtatunk, naponta átevezünk a következő megállóhelyre, ott újra sátrat állítunk (vagy elfoglaljuk a szobáinkat) és másnap reggel ismét szálláshelyezés, evezés tovább. Ez „macerásabb”, ám jó hangulatot kölcsönöz a túrának, sok új helyet, települést, embereket ismerhetünk meg és szinte az összes vízterületnél alkalmazható.

Napi 15, maximum 25 km evezésnél semmiképpen se tervezzünk többet kezdőként!

Lehetnek természetesen más vízitúra csoportosítások is (egy napos, több napos, vadvízi, tengeri, síkvízi, stb...).

VÍZTERÜLETEK JELLEMZÉSE ÁLTALÁNOSSÁGBAN

Ebben a fejezetben szeretnénk egy kis segítséget adni azzal kapcsolatban, hogy melyek hazánk legnépszerűbb vízterületei és mire lehet ott számítani. A kiadvány terjedelme miatt csak a legfontosabbakat említjük meg:

Figyelem: az alább felsorolt jelentősebb vízterületek nem csak vízrajzi adottságaik, hanem kényelmi (kemping, apartman, büfé, egyebek) szolgáltatások szempontjából is alkalmasak vízitúrázásra. Számtalan olyan kisebb folyó, patak és állóvíz van hazánkban, ahol lehet vízitúrázni, de annyira hiá-

nyosan vannak szállással és egyéb kényelmi szolgáltatásokkal ellátva, hogy az alábbi felsorolásba nem kerülnek bele. (Ipoly, Sió, Zala, stb...)

Ajánlott helyszínek teljesen kezdőknek, családos, sok gyermekes túrázóknak: Körösök (kivéve a Sebes-Körös), Bodrog, Tisza, Túr bizonyos szakaszai, Tisza-tó, Szentendrei-Duna, Ráckevei-Soroksári Duna, Szigetközi-ágrendszer (erről később lesz egy-két gondolat)

A (kicsit) gyakorlottabb túrázóknak (az előző vízterületeken kívül): Hernád, Duna teljes szakasza (a mellékágakat, Baja környékét is beleértve), Mura - és Dráva, Mosoni-Duna, Szigetközi-ágrendszer, Rába.

A Szigetközi-ágrendszer: rendkívül összetett vízterület, megfelelő kísérettel teljesen kezdők is találhatnak számukra teljesíthető útvonalakat, ám az önálló túrázást kizárólag evezésben és tájékozódásban gyakorlott vízitúrázók számára ajánljuk.

A Balaton: a vízi-rendészeti szabályok és az állóvíz sajátosságai miatt a Balatonon a kézi hajtású közlekedés erősen korlátozva van, kezdő túrázók számára nem ajánlott vízterület. Hasonló a helyzet a Fertő-tavon is.

A BIZTONSÁGOS VÍZITÚRÁZÁSRÓL RÖVIDEN

Ne válassz vízitúrát vagy egyéb vízi programot, ha csoport tagjai közül bárki is fél a víztől! Ez egy természetes emberi tulajdonság, legyőzhető, de a legyőzést nem egy nyaraláson kell elkezdeni. Jól úszni és legalább kicsit evezni tudni kell egy vízitúra során. Ha ez nem megy és nincs lehetőséged rá, hogy a túra előtt gyakorolj, válassz olyan szervezett eseményt, ahol a teljesen kezdők számára megfelelő oktatást tartanak és akár a teljes programot a kezdőkhöz

is igazítják. Tudnod kell, hogy emberi erővel hajtott eszközt bárki bérelhet, és lehet, hogy senki sem fogja leellenőrizni, hogy tudsz-e bántani az adott vízi közlekedési eszközzel? Kezdőként semmiképpen se bízd el magad!

Túl az emberi határainkon

A vízparti tartózkodás során élni fognak olyan hatások, melyekre nem vagy felkészülve. A túlzott napsütés, nyári meleg ellenére fogvacogatóan hideg eső, szúnyogok és egyéb kellemetlen bogarak, sár és "kosz" sok ember ingerküszöbét meghaladják. Ezt vedd számításba!

TANÁCSOK ÉS A KÍSÉRET

Mindig kérj tanácsot, olvass utána és készülj fel a választott vízterületből, akkor is, ha gyakorlott túrázónak tartod magad! Folyóvizek esetében fontos lehet a vízállás is. Néhány folyó magas, míg más folyók alacsony vízállás esetén lehetnek veszélyesek vagy éppen evezhetőek. Nagyon jó folyó és túraleírások találhatóak az Interneten, főleg a célterületen működő szervezők honlapján.

Árvíz esetén tilos vízitúrázni! **Vízállással kapcsolatos információk:**
www.vizugy.hu

Ha van lehetőség, **legyen veletek olyan túrakísérő**, akinek kiemelkedő helyismerete, tökéletes hajókezelési tudása van, jól ismeri nem csak a vizet hanem a partot és a tágabb természeti környezetet is, mindezek mellett képes irányítani a túracsoport tagjait. Így lesz élmény a túrázás, így lesz nyugodt minden résztvevő és hasznos helyi jellegű információkkal is gazdagodni fog a csapat. Az emberi kíséret mellett jó társ lehet egy túra **GPS** is, a modern technika komoly biztonságérzetet ad.

A JOGSZABÁLYOK, RÖVIDEN

Figyelem: A Hajózási Szabályzat betartása minden vízfelületen kötelező! Jelen kiadvány tartalma nem helyettesíti a Hajózási Szabályzat és más, a vízitúrára vonatkozó hatályos jogszabályok teljes körű ismeretét. Ez a „kisokos” a legfontosabb tudnivalókat tartalmazza, amolyan mankóként használható a kezdő vízitúrázóknak a első lépések megtételében. Nagyobb túra esetén mindig kérjünk szakképzett segítséget és jelentsük be a túrát a vízi rendészetnek!

IDÉZETEK A HAJÓZÁSI SZABÁLYZATBÓL (57/2011. (XI. 22.) NFM RENDELET A VÍZI KÖZLEKEDÉS RENDJÉRŐL)

KÖTELEZŐ FELSZERELÉS

A kajakok, kenuk, kilbótok, szkiffek, dublók, tripletek, továbbá a 2,5 m-nél kisebb testhosszúságú csónak esetében:

- a) **mentőmellény** – a csónakban tartózkodó személyek számának megfelelően,
- b) **evező** – a csónak hajtásának megfelelően, de legalább 1 db,
- c) legalább 1 liter űrméretű **vízmerő eszköz** vagy szivacs – 1 db,
- d) kikötésre alkalmas, megfelelő állapotú **kötél vagy lánc** – 5 m.

(szerk. megj: A SUP és sárkányhajó is ebbe a kategóriába tartozik, a szabályzat készítésekor ezek a vízi járművek nem voltak elterjedtek)

e) **Lámpa.** Azaz egy egy elektromos üzemű, szokásos erősségű, fehér fényű, szükség szerinti irányba fordítható fényforrás, amivel a csónakos a közeledő vízi járműnek jelezni tud; a biztonságos üzemelés feltétele tartalék izzó megléte vagy olyan fényforrás, amelyben több,

egymástól függetlenül működőképes izzó vagy világító dióda (LED) van, továbbá tartalék áramforrás megléte a napnyugtától napkeltéig terjedő időszakban,

f) a csónak üzembentartójának nevét és elérhetőségét tartalmazó – a csónaktesten tartósan rögzített – tábla,

g) ha a csónakban tűz- vagy robbanásveszélyes anyagot szállítanak, akkor megfelelő 8A, illetve 34B oltásteljesítményű tűzoltó készülék – 1 db.

A mentőmellényről: *„nem minden mentőmellény mentőmellény”*. Léteznek ún. úszást vagy lebegést segítő mellények. A Hajózási Szabályzatnak megfelelő mentőmellényről a szabvány száma és a Newton-ban (N) jelzett felhajtóerő mértéke gondoskodik: a hatóságok (a kiadvány készítésének időpontjában) az alábbi specifikációnak megfelelő mentőmellényt fogadják el: mentőmellény, teljesítmény szint: legalább 100N, illetve 150N az EN 395 (ISO 12402-4), illetve EN 396 (ISO 12402-3) szabványoknak megfelelően.

Mindezek mellett fontos a méret, mely a viselő testsúlyára van meghatározva kg intervallumban. (pl.: 70-90 kg között). A mellény akkor működik és akkor elfogadható, ha a viselője a megfelelő méretű mellényt viseli.

Mellény vásárlásakor vagy viseléskor győződjetek meg a megfelelőségről!

A VÍZIJÁRMŰ VEZETŐJE ÉS AZ ÚSZÓMŰ FELÜGYELETÉÉRT FELELŐS SZEMÉLY

1. Csónakot és nyilvántartásba vételre nem kötelezett vízi sporteszközt, ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a 2. és 3. bekezdésben foglalt kivétellel – az **vezethet**, aki

6. OLDAL Ha a vízen bajba kerülsz, eltévedsz, elakadsz, bátran kérd a vízirendszet segítségét!

- a) a **14. életévét** – gépi hajtású vízi jármű esetében **17. életévét** – betöltötte,
- b) **úszni** tud,
- c) a **vezetésben kellő gyakorlattal rendelkezik**, és
- d) ismeri az e Szabályzat rendelkezéseit, valamint az igénybe vett vízterület sajátosságait.

2. Ha **több személy tartózkodik a csónakban** vagy nyilvántartásba vételre nem kötelezett vízi sporteszközön, **indulás előtt 16. életévét** – gépi hajtású vízi jármű esetében **17. életévét** – betöltött, valamint az 1. bekezdés b)-d) pontjában foglaltaknak megfelelő vezetőt kell kijelölni.

3. Sportegyesület 14. életévét be nem töltött, úszni tudó és a Szabályzat rendelkezéseit ismerő sportolója csónakot, illetve gépi hajtás nélküli vízi sporteszközt a sportegyesület edzőjének irányítása és felügyelete, továbbá mentőeszköz használatával és mentőmotoros vagy kísérő kiscgéphajó biztosítása mellett vezethet.

Az edző felügyelete akkor tekinthető teljesítettnek, ha

- a) minden sportolóra folyamatos rálátása van, és
- b) a segítségnyújtáshoz vagy beavatkozáshoz 2 percnél több idő nem szükséges.

MIRE FIGYELJ A VÍZEN HALADÁSNAÁL? (FONTOSABB KÖZLEKEDÉSI SZABÁLYOK)

Csónakkal, vízi sporteszközzel és kishajóval a parttól vagy kikötőhelyről elindulni és menetirányt változtatni akkor szabad, ha az a víziközlekedés más résztvevőit nem zavarja és vízben tartózkodó személyt nem veszélyeztet.

Ha azonos hajtású kishajók vagy csónakok vagy vízi sporteszközök (a vitorlával haladók kivételével) egymás útvonalát keresztezik, a jobbról érkezőnek van elsőbbsége.

Csónakkal (kivéve a hajó csónakját), kishajóval (kivéve a hajó kisképhajóját), továbbá vízi sporteszközzel

a) a menetben lévő nagyhajó útvonalát a nagyhajó haladási irányában 1000 méternél kisebb távolságon belül keresztezni,

b) a menetben lévő, két gyors, percenként 100-120-szor felvillanó sárga villogó fényt viselő *gyorsjáratú hajó útvonalát a gyorsjáratú hajó haladási irányában 1500 méternél kisebb távolságon belül keresztezni*, és

c) az a) és b) pontban meghatározott, menetben lévő hajókat hátulról 60 m-nél, továbbá oldalról – feltéve, hogy a víziút méretei ezt lehetővé teszik – 30 m-nél kisebb távolságra megközelíteni tilos.

Melléklet a Hajózási Szabályzatból a csoportos vízitúrát szervezők számára

3.a. Szervezett, csoportosan haladó evezős vízi járművek részvételével zajló vízitúra – tíznél több evezős vízi jármű részvétele esetén – vízi túravezető vezetésével bonyolítható le.

3.b. A 3.a. bekezdésben említett vízitúra elindulását, túravezetőjének személyét és a tervezett útvonalat a túravezető az indulást megelőzően köteles bejelenteni a területileg illetékes vízi rendészeti szervnek.

3.c. A vízi túravezetőre a túrában részt vevő vízi járművek és személyek vonatkozásában a 3. bekezdésben az edzőre meghatározott szabályokat kell alkalmazni.

3.d. A vízitúra vezetőjének vízi járművét a Szabályzat II. rész 3. melléklet „U” kódlobogójával (II-3. melléklet) kell megjelölni. A lobogó (oldalélének) mérete legkevesebb 0,3 m és az helyettesíthető azonos megjelenésű táblával.

3.e. A vízitúra vezetője jogosult a túra résztvevőinek közlekedési magatartására vonatkozó utasítást adni, amelyet a résztvevők kötelesek végrehajtani.

3.f. Vízitúra korlátozott látási viszonyok között nem folytatható.

HASZNOSSÁGOK, JÓTANÁCSOK

Az első vízitúránkat érdemes szervezeten, csoportosan vagy egy csoporthoz csatlakozva megtenni. A vízi sport (jellemzően kajakkenu klubok vagy evezős) egyesületek egy része foglalkozik szervezéssel, ám szerencsére számtalan olyan túraszervező (*utazási irodákhoz hasonló működésű*) vállalkozás működik hazánkban, melyek az ország összes vízére, bőséges ajánlattal segítenek vízitúrát szervezni és lebonyolítani, szállást intézni, eszközt bérelni, stb... Érdemes Őket felkeresni.

A vízitúra szervezésével kapcsolatos jellemző teendők: *megfelelő túraútvonal, vízterület kiválasztása, megfelelő szállás(ok) lefoglalása, eszközbérlés, helyismeret és vízbiztonság biztosítása és oktatás(a túravezető), csomagjaink szállítása a parton, étkezés és egyéb programok szervezése.*

?? MIT? DUNAKANYAR VÍZITÚRA KISOKOS

MIT ÉRDEMES VINNI EGY VÍZITÚRÁRA?

Sátor, hálósák, polifoam – ha több napos túráról van szó. • Kényelmes evezős ruha. Lehetőleg hosszú ujjú világos UV szűrős felső és térdig érő rövidnadrág. Ne legyen túl lenge, hogy ne akadjon bele semmibe sem. Ha könnyen száradó, az még jobb. • Világos kalap,

A jó túravezető egyben tanár, apa, anya, barát és főnök. Halgass rá!

sapka, szalmakalap – nagyon fontos, a naptól véd! • Vízálló szandál, vízi cipő, szőrőcipő, stb... A papucs sokszor nem jó, főleg ha sokat kell sétálni. • Törülköző • Váltóruha (a túra hosszának megfelelően) • Meleg ruha, még nyáron is! (a nyári éjszaka meglepően hideg tud lenni) • Esőkabát, (esőnadrág, esőruha) • Gyógyszerek • Személyes okmányok • Kis étkészlet, lehetőleg fémből vagy műanyagból (porcelánt és üveget soha) • Kés vagy bicska • Zseblámpa • Vastag zsinór vagy kötél • Ha van saját vízhatlan zsákod, vagy hordód, akkor azt is hozd magaddal!

...és persze plusz információként a csoportszervező tanácsait is hallgassátok meg!

HA AUTÓVAL VISZIK A CSOMAGJAITOKAT

Kezdként érdemes olyan vízitúrát választani (ezek általában több naposak), ahol a személyes csomagokat autóval szállítják a parton a következő szálláshelyre. Ilyenkor figyelj oda, hogy a csomagokat gondosan pakold össze, ne legyen sok „cuccod”, a hálózsákot, sátrat ne kösd a hátizsákodra, mert a szállítás során összegabalyodik, leszakad. Törékeny tárgy, műszaki cikk, romlandó, vagy folyékony dolog ne kerüljön a hátizsákba. Ha van ilyen, beszélj meg a szállítóval, el fogja pakolni biztonságosan.

Ilyen esetben a hajóba csak a napi csomagot kell tenned a vízhatlan zsákba vagy hordóba (váltás ruha, esőkabát eü. felszerelés). Az ételt, csokit, vizet felesleges vízhatlan zsákba tenni, egy nylon zacskóban, naptól védve a kenu alján tökéletes helyen van.

TECHNIKAI TANÁCSOK TÚRAKENUZÁSHOZ

Olvasás közben nehéz evezni-tanulni, a gyakorlati képzést, oktatást sose mulasztátok el, de a leggyakrabban használt túraeszköz a túrakenu használatáról néhány fontos tudnivalót megosztunk veletek!

A túrakenu kényelmes és biztonságos, általában 3-7 (persze vannak kisebb és nagyobb típusok is) személyt befogadni képes kézi hajtású vízi jármű. Egy tollú lapáttal irányítják és eveznek benne, megfelelő összhang és odafigyelés esetén nehezen borul fel, igazán szerethető eszköz. A vízitúrázás 80%-ban túrakenukkal zajlik.

A kenuba mindig úgy szállj be, hogy a parttal párhuzamosan a vízben lebeg, az alja nem támaszkodik fel semmin sem • Beszálláskor egy ember mindig tartja a kenut, a többiek egyesével szállnak be, enyhén leguggolva, a kenu két szélébe egyszerre kapaszkodva • A túrakenuban ki-ki arra a szélére húzódik, amelyik oldalon evezni fog. Egy-más előtt-mögött ülők nem eveznek azonos oldalon, tehát úgymond cikk-cakk alakzatban ülnek, a kormányostól kiindulva (pl. bal-jobb-bal-jobb) • Ha valakinek elfárad a keze, akkor szól és pihen, vagy egyszerre mindenki oldalt cserél és át is húzódik az ellentétes oldalra. Ez utóbbit a kormányos utasítására óvatosan, az ülésen csúszva kell elkövetni • A kenuban felállni tilos! • A kormányos a főnök, az utasításait be kell tartani. Ő ül leghátul. • A legelső a „szem és az ütem”, mindenki az ő tempójában evez egyszerre. • Az első ember figyeli a vízben, víz alatt lévő akadályokat és egyértelmű utasítással közli, hogy hol és milyen akadályt lát. • Az evezés enyhén nyújtott könyökkel, a vízre merőlegesen, a kenu oldala mentén történik, nyugodt, nem túl hosszú csapásokkal. • Mindenki egyszerre evez, az első ember tempójában. • Ha kiköttök valahol, a folyásiránnyal szemben, a parttal párhuzamosan kell kikötni, úgy, hogy a kenu alja ne támaszkodjon fel semmire. • A kiszállás egyesével történik, az első ember, aki kiszáll tartja a kenut, míg mindenki egyesével el nem hagyja a vízi járművet. • Figyelem: mindig a part felé lépjétek ki, lehetőleg olyan vízbe, aminek látjátok az alját. Kövezett parton a sziklák billeghetnek, csúsznak, balesetveszélyes lehet.

Borulás esetén a legkönnyebben elérhető part felé ússzatok, a kenut és felszerelést hagyjátok a maga útján menni. Ha a borulás után a víz parthoz kikötött hajók (stég, műtárgy stb.) felé sodor, ússzatok a másik part felé! A lényeg az emberek biztonsága. • A felszerelés összeszedésben a többiek segíthetnek. • Ha állóvízben borultok fel és nincs semmilyen veszély, akkor a kenut fordítsátok vissza, minden cuccot tegyetek bele és lassan lökdössétek a legkönnyebben elérhető part felé. • Ha kapaszkodtok a kenuba, elsüllyedhet egy idő után. • Mindig hallgassatok a túravezetőre!

A DUNÁRÓL ÁLTALÁNOSÁGBAN

Vízitúrás szempontból a Duna meglehetősen összetett és ezért nehezen összefoglalható víztest. Vízi turisztikai jelentősége nagy, a klasszikus vízitúrás társadalom ezen a folyón alakult ki (pl. *Római-part legendás vízitúrás élete*), a rendszerváltás előtt számtalan csónakház tarkította a partját, különösen BUdapest területén. Ezek nagy részét sajnos mára elbontották. Napjainkban a túrázás inkább a mellékágakon és ágrendszerekben (Szigetköz, Csallóköz, Ráckevei-Duna, Gemenc) zajlik, de néhány jelentős túrát még mindig találhatunk. (pl. TID, Nemzetközi Dunatúra)

Jelentős a nagyhajó és motorcsónak forgalom, a víz szélessége, a vízi műtárgyak (kövezések, zárások) sokasága miatt helyismeret nélkül nagy figyelemmel szabad a folyón túrázni. Túravezető jelenléte ajánlott, térkép legyen mindig a csapatnál! A hidak alatti áthaladásokat, és a partra merőleges kövezések helyét a túra előtt mindenképpen térképezzük fel, ezek a területileg illetékes vízügyi hatóságok honlapjáról letölthetőek!

Nagyobb túra (10 hajó felett) mindenképpen jelentsük túraútvonalunkat a területileg illetékes vízirendészetnél!

Fekvése: Észak Nyugati irányból közelíti meg hazánkat, és a Dunakanyar fordítja a folyót déli irányba, a déli határt Mohács után lépi át.

Magyarországi hossza: A főmeder 418 folyamkilométer hosszú (a mellékágak hosszáról később) és sok száz kisebb - nagyobb (pl: Szentendrei-sziget, Margit-sziget, Csepel-sziget, Mohácsi-sziget), sziget szabdalja, amely igen változatossá és izgalmassá teszi a folyót.

A Dunát hosszából adódóan - hazánkra vonatkoztatva is - szakaszokra oszthatjuk: *felső (országhatár-Dunakanyar), középső (Dunakanyar-Budapest déli határa) és alsó (Budapest - déli országhatár) szakaszra*

A Duna mélysége, szélessége és így sebessége nagyban különbözik az egyes szakaszokon.

Víz sebessége: jellemzően az alsó ZW-A (0-4 km/h) és a felső szakaszokon ZW-B (4-7 km/h)

Nagyjából Esztergomtól a Dunakanyaron át Budapest déli határáig tartó szakaszt nevezhetjük középső szakasznak. A víz szélessége változó, (A Dunakanyarban és a Budapesti szakaszon nagyon beszűkül), ott a víz sebessége jellemzően akár lehet ZW-B is, a leglassabb a Vác után Budapestig. Az 1692. folyamkilométernél kezdődik a Szentendrei-sziget, innen indul a Szentendrei-Duna ág, amely 1657,5. fkm.-nél torkollik vissza a fő Duna mederbe. Ez a mi terepünk, a kidvány ezt a szakaszt dolgozza fel a vízitúrázók részére...

SZOB DUNAKANYAR VÍZITÚRA KISOKOS

Szob
1707. FKM.

Iparosodott település, folyamatosan épülő-szépülő, de jelenleg még eléggé elhanyagolt Duna-parttal. Van itt egy vízparti kemping, egy-két egész jó büfé, tágas terasszal és csodás kilátással a Dunára. Kompjárat indul Pilismarótra, a túlpartra. Innen indul a Szob-Nagybörzsöny kisvasút is, a gyermekek nagy örömére. Ez utóbbi miatt igazán érdemes gyerekekkel Szobra látogatni. Mindezek mellett a Budapest-Vác-Szob vasútvonal végállomása!

Kikötni könnyű, a komp alatt (után) érdemes, ám nagy figyelemmel kell lenni a kompjárat indulására és a partot védő kövekre, melyek könnyen kárt tehetnek a sérülékenyebb vízi járművekben. A parton sajnos sok az üvegszilánk, így mezítláb csak óvatosan!

ZEBEGÉNY DUNAKANYAR VÍZTÚRA KISOKOS

ZEBEGÉNY
1704. FKM.

Zebegényről az a szóbeszéd járja, hogy az ország egyik legszebb ékköve, főleg ami a kis vízparti településeket érinti. Ez nem csupán szóbeszéd. Van itt kenukölcsonzók (kettős is), kis büfé a parton, csodálatos falukép keskeny macskaköves utcákkal, sziklakápolna és egy gyönyörű katolikus templom. Itt található pl.0 **hazánk egyetlen hajómúzeuma**, de akad még egyéb tematikájú múzeum is. Számtalan gyalogtúra útvonal keresztezi, innen lehet könnyen feljutni a *Remete barlangba*, mely vízről is csodás látvány, felsétálva a szájából pedig szinte az egész Dunakanyart beláthatjuk. A kerékpárosok útja is keresztezi Zebegényt és a Kerék Bár nevű "egységet", amit kötelező kipróbálni, ha valaki enni-inni akar jót az útja során, akár kerékpáron, akár vízen érkezik.

Legjobb kikötési pont a révállomás után található szabadstrand, ahonnan könnyen elérhető a helyi lángosos, itt található egy jól felszerelt csónakkölcsonzók is a DEPO-Z és nem messze az Élesztő Plázs nevű jópofa vízparti "egység is", színes térbútoraival és strandrölabda pályájával...

NAGYMAROS

1695. FKM.

Nagymaros-Visegrád. Budapest felől az első vasútállomást hívják így Nagymaroson, de ha megállunk a Duna-parton és áttekintünk a túlspartra, értjük már, hogy miért van ez így. Nagymarosról a rév segítségével nem csak megközelíteni tudjuk szembe szomszédját, Visegrádot, hanem innen élvezhetjük a Visegrádi Fellegvár látványát, teljes pompájában. Erre büszkék is a Nagymarosiak. De nem csak erre lehetnek azok. A Duna ezen szakaszának legjobban "felszerelt" partját birtokolja a település. A vízitúrázókat egy jól felszerelt kenekölcsönző a BTZ várja. Számtalan büfé, étterem, lángosos, fagyaltos kínálja íncsiklandó portékáit a Duna-parton. Vannak a belvárosban borospincék, termelői piac, benzinkút is és akkor a kultúrát még nem is említettük... illetve a jól felszerelt kempinget a Yacht Club területén.

A hekközönél a sorban állásra fel kell készülni, és minden bizonnyal az ÁJJ Burgerezőben mérik a Dunakanyar legjobb hamburgereit, ez

utóbbi pedig a panoráma parkolóban találhattok meg.

Nagymarosnál a kikötésre a legjobb hely a szabadstrand, a belvárosnál. Ez a kompikötő alatt található, de figyelni kell, hogy a bójával elzárt területle tilos behajózni, a kijelölt strand miatt. A part jó, kényelmes és biztonságos. Innen gyakorlatilag bármi elérhető pár perces sétával.

SZENTENDREI-SZIGET SPICC

1692. FKM.

A Szentendrei-Sziget északi spicce a Dunakanyar-vízitúrák zarándokhelye, egy olyan kultikus hely, melyet minden vízitúrázónak meg kell látogatnia egyszer. Nomád sátorozóhely, egy-két apró kényelmi szolgáltatással, egy zseniális büfével és az ország legszebb dunai panorámájával...

Vízárról érkezők számára a kikötés szinte bárhol kényelmesen és

biztonságosan megoldható, akik autóval jönnek, a büfé után egy sorompóval találkoznak - onnan csak gyalog mehetnek tovább. Sátorozni szabad, ám ennek díja van, ennek befizetési módja évek óta változik. Van egy közös angol wc, más kényelmi szolgáltatás jelenleg nincs.

Kis kitérő következik a Nomád Bár szerepében, a Nomád Bár ugyanis sem nem település, sem nem bár a szó szoros értelmében, hanem egy különleges kereteken belül működő Vízparti Közösségi Tér, sátorozási lehetőséggel, szabadtéri programokkal... a dunai vízitúrázó közösség egyik "kult" helye lesz a jövőben.

A NOMÁD DUNAKANYAR VÍZITÚRA KISOKOS

NOMÁD BÁR 1692

1692. FKM.

2017-ben nyitotta meg a kapuit a Dunakanyar és talán az ország egyetlen dunaparti mezítlásos romkocsmája az 1692-es folyamkilométernél, a bal parton, közvetlenül a szigetspicc-el egyvonalban. A nomád életérzést kedvelők számára, akár kerékpárral, akár valamilyen vízi járművel érkeznek, a Nomád Bár kihagyhatatlan hely. Lehet pihenni, enni, inni, sátorozni és a Sólyom-sziget nyújtotta biztonságos vizeken élvezni a Dunát. Hétfévente programok, koncertek, színi előadások... !

Kikötési lehetőség tökéletes, a part picit meredek, de nem veszélyes. Jó fürdő és éjszakázó hely, a kismarosi Sziget választja el a Duna fő ágától, így nincs motorcsónak és nagyhajó forgalom sem. Kisvíz esetén holtággá változik. Kifejezetten gyermekbarát hely

KISMAROS DUNAKANYAR VÍZITÚRA KISOKOS

KISMAROS

1689. FKM.

Kismaros egy egészen kis település, amely ugyan leér a Duna-partig, ám jellemzően a Börzsöny hegység lábán és derekán terül el. Vízitúrás szempontból egyetlen jelentős szolgáltatással bír, az pedig a kajak-kenu kölcsönző a parton. Itt mindig szívesen látják a vízitúrázókat... Vendéglátóipari egység közvetlenül a Duna mellett nincs, fel kell sétálni a faluba, ami nincs messze a parttól és ott tudja a fáradt túrázó étellel és itallal kényeztetni magát. Innen indul azonban a Kismaros – Királyrét kisvasút, ami miatt Kismaros mégis kiemelt turisztikai célpont.

Kikötőhely akad, ám a partot valamiért nagy zúzott vasúti kövekkel erősítették meg, ezért érdemes a kenukölcsönzőnél található beton sólya pályát használni.

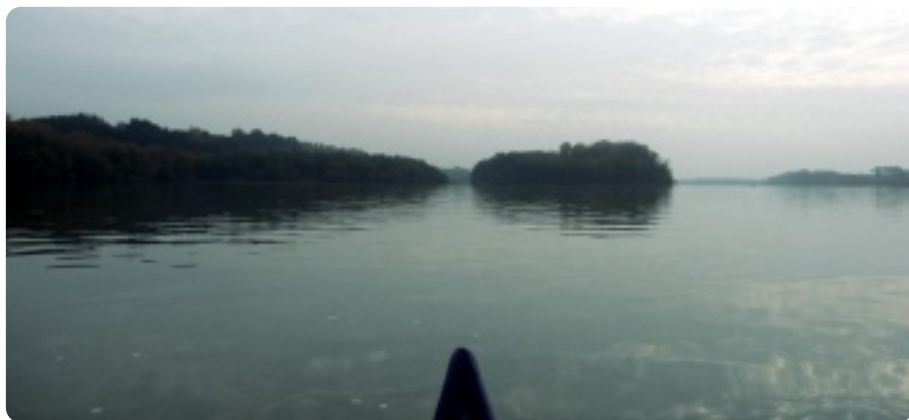
A Dunakanyar másik ékköve Zebegény mellett ez a település. Verőce egy ízig-vérig vízparti és egyben hegyi község is. Ebből a kombinációból egy igen érdekes hangulat érezhető, miután szilárd talajt ér a lábunk a település Duna-partján. Verőcét könnyű megismerni a jellegzetes Ybl Miklós tervezte duna-parti támfalokról, melyek különleges és ódon hangulatot biztosítanak a vízről érkezők számára. Érdeemes Verőce déli, azaz Vác felőli oldalán kikötni, ott találhatóak azon "egységek" egy kupacban (Barna Party vendéglő, Zöld disznó és végül a Móló, ráadásul egy pizzéria, igaz az már az út túloldalán), melyek a nyári melegben felüdülést, az éhes gyomornak pedig megnyugvást tudnak nyújtani...

Nagyon jó kikötőhelyeket találunk az emített egységek közelében, a part jó és biztonságos, homokos, apró köves. Van nyilvános wc, strandröplabda pálya és az éjszakázásról, sátorozásról lehet egyeztetni a Verőcei Kajak-Kenu Klubal.

Verőcétől Vácig egyszerű, ám különleges vízitúra útvonal vezet. Elhagyva Verőcét meglátjuk bal oldalon a város határában álló római őrtorony maradványait, majd nem sokkal lejjebb a Camelot étterem impozáns épületét. Innen kezdve választhatunk egy új és érdekes útvonalat, elhaladhatunk a környék egyetlen valódi bal parti szigete, a Kompkötő-sziget mellett (1684 fkm.) a bal ágon. A sziget bal parti mellékága hosszú évek óta egy keresztgáttal volt elvágva, így gyakorlatilag két öblöt alkotott, mely az évek során szép lassan iszaposodott el. 2018-ban a keresztgátat átvágva ismét utat engedtek a Duna vízének azon az ágon, és ez egyben egy nagyon szép és hangulatos vízi úttal ajándékozta meg a vízitúrázókat. Érdekes ezen az úton haladni, nem csak azért, mert kikerülünk az egyébként alaposan beszűkült hajóútvonal vonzásából, hanem azért is, hogy egy kicsit közelebből ismerkedhetünk a város közeli érintetlen természettel. Ha hódrágást vagy netalán hódot szeretnétek látni, esetleg árnyékban pihenni, nézelődni, vagy elmenekülni a vihar és hullámok elől, akkor ez a tökéletes útvonal...

A sziget déli végén visszatérve a fő mederbe, rögtön magunk előtt láthatjuk azt a kotróhajót, amely az itteni mederrendezési munkálatokat végzi. Megközelíteni tilos, egy kopottas sárga bója

ugyan jelzi a munkaterületet, de inkább kerüljünk tisztos távolságból. A kotróhajó után a DDC (Duna-Dráva Cement Művek) rakodókikötője tűnik fel, a másik oldalon (jobb part) pedig kezdődik az a hármás kősarkantyú sorozat, ami a Duna vizét a bal partra, Vác felé tereli. Normál vízállásnál ez olyan áramlást okoz a bal parton, melyen hegymenetben (felfelé) evezni komoly kihívás lehet, főleg kezdő túrázók számára. A kőgátak miatt a hajózó út itt kifejezetten szűk, ne lepődjünk meg, ha a nagy utasszállító hajók kőhajításra haladnak el mellettünk.

A sarkantyúkról: 1682 – 1680 fkm. között 3 kőgát nyúlik be, majdnem a Duna közepéig, egymástól 150-200 m távolságra. Ha a jobb partot választjuk és nem megfelelő figyelemmel kerüljük ezt a 3 sarkantyút, nagyobb vízállásnál ez veszélyt is rejt magában.

A DDC rakodó után be is értünk Vác belterületére és hamarosan megérkezünk a belvárosba. Ezt érdemes megtekinteni, akkor is, ha nincs sok időnk a nézelődésre.

Vác a régió legnagyobb és történelmi szempontból egyik legértékesebb települése. A XI. századtól említik, tehát az ezer éves város jelző nyugodt szívvel használható rá. Gyönyörűen felújított barokk főtere jó kiindulási pont a legfontosabb látnivalók megtekintésére. A Duna-parttól könnyen, egy sétálóutcán át jutunk Vác nyüzsgő főterére. Amit érdemes megtekinteni akkor is, ha nincs sok időnk: a főtér és épületei, Szent Mihály Altemplom Kiállítóhely, Nagyboldogasszony-székesegyház (a váci Dóm), Kőkapu. Ezek 5-10 perces sétára találhatók a főtérről. Ha megéheztünk, szomjajztunk, a váci piacon bőségesen találunk magunknak „ellátmányt”.

Vízitúrás szempontból azonban sajnos semmi jót nem tudunk elmondani Vácról. A Duna-parton a kerékpárosok és gyalogosok által használt sétányt leszámítva gyakorlatilag nincs semmi, belvárosban normál vízállásnál szinte kikötni is lehetetlen, kialakított part nincs, ha a kajak-kenu klub stégjénél (a komp előtt kb. 200 m) meg is tudunk állni, a vízi járműveinket nem tudjuk megfelelően elhelyezni. Ha

lejjebb evezünk, vigyázzunk a kompra, (a menetrendet érdemes tanulmányozni az indulással kapcsolatban), a váci várral egy vonalban a parton találunk kiszállóhelyet. Sajnos a part itt is rendezetlen. (A vár egyébként jól látszik a vízről.) A kerékpárútra felsétálva találjuk meg Vác egyetlen olyan turisztikai szolgáltatását, amely fogad akár sátorozókat is, ez a Göncöl-ház. Itt sátorozni, tüzet rakni is tudunk, van lehetőség matracszállásra, szobabérlésre. Ez kb. 200m-re van a Dunától. Ha már itt kikötöttünk, nézzük meg a Váci Ártéri Tanösvényt (kis séta a Duna mentén lefelé a kerékpárúton), melyet a Göncöl Alapítvány készített és tart fent.

Vízitúra szervezésben hasznos segítséget nyújthat a környék legnagyobb vízitúra szervezője a Dunai Sárkányok Sárkányhajós és Természetjáró Egyesület.

